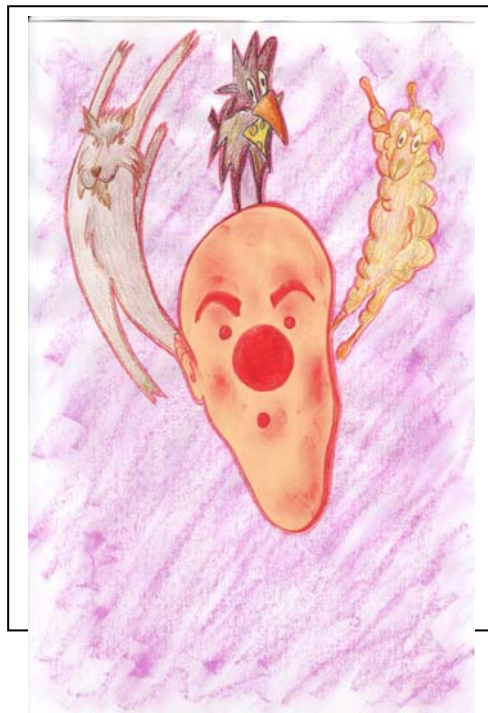
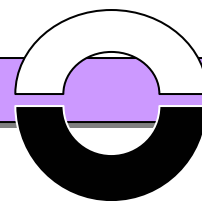


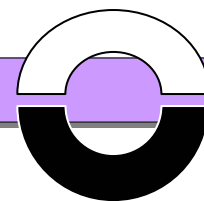
**Dossier pedagògic de:
"ANIMALADES (Faules d'Isop)"**





ÍNDIX

* EL TEATRE COM A MITJÀ EDUCATIU.....	3
* ISOP.....	4
* FÉLIX M ^a SAMANIEGO	5
* QUÈ ÉS UNA FAULA?.....	6
* OBJECTIUS QUE ES PODEN TREBALLAR	7
* PROPOSTES D' ACTIVITATS	8
* TRANSCRIPCIÓ DE LES FAULES QUE ESTAN ADAPTADES A L'OBRA.....	10
- El pastoret mentider.....	10
- "El zagal y las ovejas"	11
- El corb i la geneta	12
- La lletera i la gerra de llet.....	13
- La llebre i la tortuga	16
- La formiga i la cigala	17
* FITXA (A)	20
* FITXA (B.1)	21
* FITXA (B.2)	22
* BIBLIOGRAFIA	23



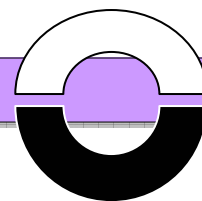
EL TEATRE COM A MITJÀ EDUCATIU

Una obra de teatre és una realitat alternativa en la qual s'aprèn i damunt la qual s'aprèn.

Una representació teatral és un fet que crea expectació, essent estimulant i divertida, on es poden posar en marxa uns certs aprenentatges de forma diferent al corrent, creant així una situació nova en la que es pot despertar fàcilment la curiositat i interès dels nins i nines. També és una ocasió ideal per propiciar uns vincles afectius diferents amb l'educador/a.

S'ha de tenir en compte que una obra de teatre és un fet artesanal, cada representació té el seu encant, cadascuna és subtilment diferent de les altres, es pot dir que cada actuació pren vida per si mateixa... I en això el públic té molt a dir. L'actitud del públic és de vital importància: S'ha de venir amb alegria, amb una actitud receptiva, s'ha de venir amb ganes de sentir situacions i vides diferents... S'ha de venir amb la mirada innocent d'una criatura.

Va, veniu! que el teló s'aixeca, comença l'espectacle.



ISOP

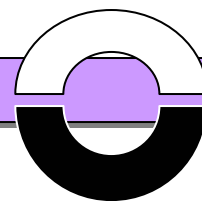
Fabulista grec que va viure al segle VI a. c. Segons una tradició molt difosa va néixer a Frígia, encara que n'hi ha d'altres que el situen a Tràcia, Samos, Egipte o Sardes.

Diuen que fou l'esclau de Jadmó o Janto de Samos, amb el qual va viatjar molt i que aquest acabà donant-li la llibertat. També diuen (entre altres coses dispars) que era lleig, geperut i que quequejava.

Isop tenia gran reputació, se sap que al s. IV a. c. Les seves narracions eren llibre de text a Atenes, de fet es creu que Sòcrates se les sabia totes de memòria. Fins i tot el va cridar Creso a la seva cort per satisfer-lo de favors. El va enviar a Delfos per oferir recompenses a l'oracle i als habitants de la ciutat, però Isop es va limitar a l'oracle, ja que els habitants de Delfos eren traïdors i molt cobdiciosos.

Les seves faules van ser reunides per Demetri de Falero cap al 300 a. c. Es tracta de narracions breus protagonitzades per animals. Són al·legories i amb contingut moral que han influenciat molt en la literatura des de l'edat mitjana fins als nostres dies, aconsellant-nos a l'hora d'afrontar la vida.

Les faules d'Isop han estat adaptades per La Fontaine i per F. M^a Samaniego.



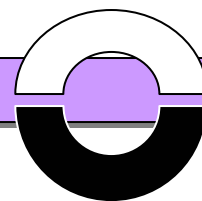
FÉLIX MARÍA SAMANIEGO

Va néixer a Laguardia, Àlaba, el 12 d'octubre de 1745. Poc se sap de la seva infantesa i joventut, s'afirma que va estudiar en una escola de França, més tard va cursar dos anys de la carrera de lleis a la Universitat de Valladolid. Després s'instal·là a Vergara, sota la protecció del comte de Peñaforida, el seu conco padrí. Formà part de la "Sociedad Bascongada de Amigos del País", fundada per Peñaforida, a on llegir les seves primeres faules.

Crític mordaç contra la política i la religió; es burlà dels privilegis, i va arribar a refusar un càrrec ofert per Floridablanca. Els seus contes més pujats de to foren compostats a l'estil de les Faules eròtiques de Jean de la Fontaine. Per aquests escrits i d'altres d'índole anticlerical, va patir topades amb la Inquisició.

Són coneguts els violents enfrontaments impresos que mantení amb alguns dels seus col·legues, com Vicente García de la Huerta, fra Diego González i sobretot amb Tomás de Iriarte.

En les seves faules ridiculitza els defectes humans, imitant als grans fabulistes Fedro, Isop i La Fontaine. Encara que les faules d'en Samaniego estan escrites en vers, el seu caràcter és prosaic, donats els assumptes que tracta i la seva finalitat que és didàctica. Samaniego elimina de les seves faules el to ingenu y entranyable que es pot veure a les faules d'Isop, i les omple de crítiques velades però implacables contra personatges rellevants, hàbits socials i actituds polítiques de dubtosa integritat.

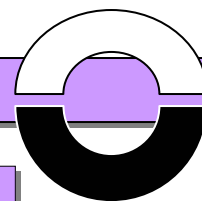


QUÈ ÉS UNA FAULA?

Les faules són petites narracions al·legòriques, en vers o en prosa, de fets meravellosos amb profit moral de transmissió oral.

Són una recopilació de saviesa quotidiana i popular, on els personatges que hi surten moltes vegades són representats per animals que imiten conductes humanes, i els pocs humans que apareixen entre les seves línies són persones normals i corrents, sense cap pretensió de construir un personatge carismàtic.

Les faules isòpiques són (al menys en el seu temps era així) l'expressió d'una màxima de conducta exemplificada amb una breu història; una *moralitat*, sempre breu i quasi innecessària, es desprèn al llarg de la narració i queda plàsticament representada en ella. Així Isop orientava les seves composicions a dos objectius pedagògics emparentats: *ridiculitzar els vicis* i *proposar virtuts*.



OBJECTIUS QUE ES PODEN TREBALLAR

Treballar l'oralitat i la dicció

Motivar l'escolta activa

Desenvolupar l'esperit crític

Discriminar tipus de conductes en la realitat concreta

Incentivar la creació literària

No s'ha d'oblidar que la pròpia acció d'anar a veure una funció condueix en sí mateixa una sèrie d'actituds:

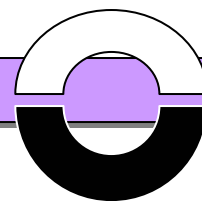
Aprendre el concepte de puntualitat

Respectar els ritmes de la funció

Interaccionar amb els actors i les actrius

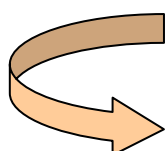
Respectar els altres espectadors

Interioritzar normes socials: saludar, acomiadar, aplaudir



PROPOSTES D'ACTIVITATS

A continuació vos oferim una sèrie de propostes d'activitats per fer amb els nins i nines. Hi ha unes activitats que s'han de fer abans de visualitzar l'obra i unes altres després. Heu de tenir en compte que aquestes propostes estan totalment obertes a millores donades per la vostra creativitat i experiència com a educadors/es.



(A)

ABANS DE L'OBRA → Lectura en veu alta de la faula:
El pastoret mentider. Versió Isop i versió Samaniego.

Comparació, prosa i vers:

- S'entenen igual?
- Quina t'agrada més?
- Series capaç de fer la teva pròpia versió?

(Teniu totes les faules que surten a l'obra transcrits per si preferiu una altra opció) Fer la fitxa adjunta:

Fitxa(A): S, SS, C?

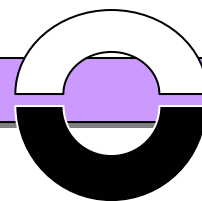
(B)

DESPRÉS DE L'OBRA → Recordar l'obra:

- L'adaptació d'*el pastoret mentider* en obra de teatre què t'ha semblat?
- A quina versió s'assembla més, a la de l'Isop, a la d'en Samaniego, o a la teva?
- Per què creus que es fan adaptacions?

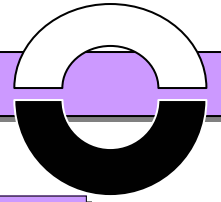
Fitxa (B.1): Mots encreuat

Fitxa (B.2): Sopa de lletres.



T'aconsellam que les faules les memoritzis, per contar-les (han de ser orals). Et recordam, en síntesi, les línies bàsiques de la tècnica narrativa.

- _ Simplicitat, tant en la manera d'estar com en la de gesticular;
 - _ claredat de llenguatge (a l'abast dels oients);
- _ entonació sense cridar, però essent sentit per tothom;
 - _ xerrar pausat, sense presses per poder ser seguit;
 - _ articular i pronunciar correctament;
 - _ anar mirant tranquil·lament l'auditori;
- _ posar dramatisme mitjançant la gran varietat de tons i ritmes en la parla. No s'ha de fer allargar els passatges més tristos o escabrosos.
 - _ la trama ha de tenir lògica i ha de començar i acabar d'una tirada. Si el conte és massa llarg s'ha de simplificar o convertir-lo en diversos contes més petits.
- _ respectar el llenguatge propi encara que, degut al seu origen o la seva intencionalitat, sigui un llenguatge pobre.



TRANSCRIPCIÓ DE LES FAULES QUE ESTAN ADAPTADES A L'OBRA

EL PASTORET MENTIDER

Un pastoret, amic de divertir-se fent bromes a tort i a dret, es va posar a cridar amb totes les seves forces:

_ El llop! El llop! Que ve el llop!

Els pagesos d'aquells verals, en sentir-lo, van anar corrent a ajudar-lo; però el van trobar tranquil i rient, ajagut a l'ombra d'un arbre.

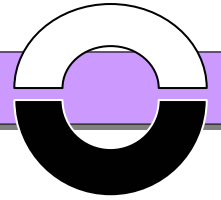
S'ho va passar tan bé amb aquella enganyifa, que l'endemà mateix va tornar a cridar:

_ Auxili! Que ve el llop! Avui sí que és de debò!

Els veïnats, armats amb dalles i destrals, hi anaren tot d'una; però en no veure cap llop, se'n tornaren disgustats a casa seva, mentre el pastoret se'n reia pels descosits.

Però al cap d'uns quants dies el llop hi anà de veres; i per més que el pastoret cridava tan fort com podia, ningú no anà a ajudar-lo. El llop es va menjar totes les ovelles del ramat, i va acabar per matar el pastoret mentider.

El mentider no és cregut de les veritats.

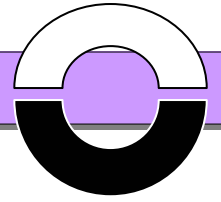


(Versió de Félix M^a Samaniego)

EL ZAGAL Y LAS OVEJAS

Apacentando un Joven su ganado,
Gritó desde la cima de un collado:
"¡Favor!, que viene el lobo, labradores."
Éstos, abandonando sus labores,
Acuden prontamente,
Y hallan que es una chanza solamente.
Vuelve a clamar, y temen la desgracia;
Segunda vez los burla. ¡Linda gracia!
Pero ¿qué sucedió la vez tercera?
Que vino en realidad la hambrienta fiera;
Entonces el Zagal se desgañita,
Y por más que patea, llora y grita,
No se mueve la gente escarmentada,
Y el lobo le devora la manada.

¡Cuántas veces resulta de un engaño,
Contra el engañador el mayor daño!



EL CORB I LA GENETA

Una vegada, un corb que volava pels camps va veure que un pastor duia un formatge al sarró, i s'hi va anar acostant, acostant, per tal de prendre-li tot.

A l'hora de berenar, el pastor va treure el formatge i, mentre anava a cercar una mica de llet per beure, el va deixar damunt una pedra ben confiat.

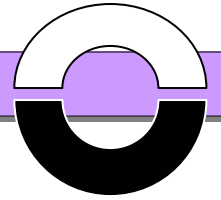
En tres i no res, el corb va baixar volant, va agafar el menjar amb el bec, i s'enfilà a la branca d'un arbre. Ja es llepava els dits només de pensar en el bon àpat que anava a fer.

Però heus aquí que una geneta, astuta com totes les de la seva raça, va sentir la flaire que feia aquell formatge, i s'acostà a la soca de l'arbre on hi havia l'ocellot. Com que les genetes no es poden enfilar als arbres, i aquesta volia menjar-se el formatge fos com fos, se'n pensà una de bona.

De la soca de l'arbre estant, li va dir:

_ Bon dia, formós ocell del cel! Mira que n'ets de guapo, amic corb! No crec que en tot aquest bosc, ni en tots els boscos del món hi pugui haver una altra au tan preciosa i amb unes plomes tan suaus com les teves!

El corb ja començava a inflar-se, mentre la geneta no parava d'afalagar-la:



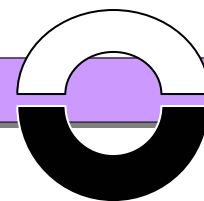
_ Formós corb, gairebé juraria que la teva veu és també meravellosa. No he tingut mai la sort de sentir els cants dolços que surten de la boca d'un corb; però encara no he perdut l'esperança de sentir-los qualcun dia.

Amb això el corb ja no es va poder aguantar més. Ben enorgullit per tantes lloances, va obrir el bec per cantar, i demostrar així a la geneta la bellesa de la seva veu.

Però el formatge que duia al bec li va caure a terra. Va anar a parar just a les potes de l'astuta geneta, la qual el va agafar tot d'una, i va dir:

_ Moltes gràcies, senyor corb. Ja tinc l'única cosa que volia. Ets tan orgullós que t'has cregut tot el que et deia. A veure si n'aprens la lliçó per a una altra vegada.

La geneta se'n va anar, i va deixar l'ocell amb un pam de nas, avergonyit de la seva molta vanitat.



LA LLETERA I LA GERRA DE LLET

Una vegada hi havia una al·lota, jove i alegre, que anava per un caminet de bosc. Duia una grossa gerra plena de llet damunt del cap.

Anava cap el mercat a vendre la llet, i pensava:

"D'aquesta gerra de llet me'n donaran molts de doblers. I amb aquests doblers em podré comprar al manco un centenar d'ous. Els duré a casa, i els posaré en un lloc ben calentonet i, així, després d'incubar-los, en naixeran cent pollets.

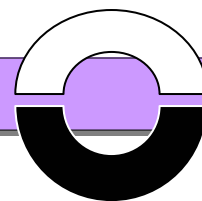
"Encara que les genetes me'n prenguin qualcun, en tindrè molts i els podré mantenir fàcilment amb les sobres del menjar de casa. Ja m'imagin com em seguiran per on sigui, quan els cridi!

"Quan siguin una mica més grossos, els duré al mercat i els canviaré per un porquet petit. Com que els porcs no fa falta atendre'ls massa, l'engreixaré amb poc temps; i per un porc gras i ben cepat me'n donaran molts bitllets.

Amb els doblers que en tregui, del porc, compraré una vaca i un vedellet. Els posaré a l'estable, i en tindrè molta cura. La vaca em donarà llet, mentre el vedellet anirà creixent.

"Ja tinc ganes de veure el vedellet com juga per la prada amb les ovelles dels ramats...!"

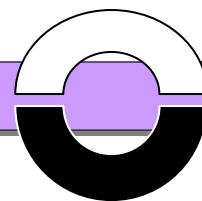
Però va passar que la lletera no es recordava que encara duia una gerra plena de llet al cap, i tot somiant amb les cabrioles



del vedellet, es va posar a botar pel camí. La gerra li va caure, i es va esmicolar. Tota la llet es va vessar per terra.

L'al·lota, tota parada i amb el cap acotat, va donar mitja volta, i va tornar a casa seva.

Adéu ous! Adéu pollets! Adéu porc! Adéu vedellet! Totes aquestes coses havien estat en la seva imaginació, i per distreure's massa havia perdut l'única cosa que tenia en realitat: la llet.



LA LLEBRE I LA TORTUGA

El més important de tot és saber començar les coses a temps, i després no voler córrer per acabar-les. Això és el que els va passar a la llebre i a la tortuga de la nostra fable.

Un dia, la tortuga li va dir a la llebre:

_ T'agradaria fer una juguesca?

_ Pot ser divertit. Què s'ha de fer?_ li va respondre.

_ Mira, farem una cursa. A veure quin del dos pot arribar abans a aquell arbre.

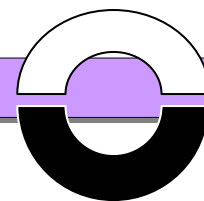
I la tortuga assenyalava una alzina que hi havia a uns dos-cents metres de distància. La llebre es va mirar la seva companya, i li va dir:

_ Que t'has tornat boja? No veus que quan tu encara no hauràs fet dues passes jo ja hi hauré arribat i n'hauré tornat?

_ És igual. Tu pensa el que vulguis, però jo continuu mantenint la juguesca.

_ Com vulguis. Farem la cursa.

Van cercar un jutge, i aquest es va posar al peu de l'arbre on havien d'arribar. Molts animals del bosc van voler-ho anar a veure, i tots estaven ben segurs que guanyaria la llebre.



El jutge va fer el senyal de sortida, i la tortuga va començar a caminar a poc a poc, però sense aturar-se per res.

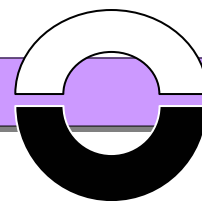
La llebre tenia temps de menjar, de dormir i fins i tot de cantar, i per això va deixar que la tortuga comencés, mentre ella descansava i rosegava l'herba.

Quan a la tortuga ja li faltava poc per arribar al final, la llebre va pensar que ja era el moment de sortir ella, i va posar-se a córrer com un llamp.

Però ja era massa tard. La tortuga va estirar el coll, i va tocar la soca de l'alzina abans que la seva amiga. Havia guanyat la cursa.

La llebre va quedar-ne tota sorpresa, i la guanyadora li va dir:

_ Ho veus? T'he guanyat jo. De què t'ha servit saber córrer tant? I això que jo he d'arrossegat la casa a coll!



LA FORMIGA I LA CIGALA

Una formiga molt feinerera arreplegava a poc a poquet miques de pa, tronquets d'arbre, branquetes, i tota classe de cosetes útils. Era un horabaixa d'estiu, i feia molta calor.

Prop d'allà, una alegre cigala cantava sense parar, ajaguda a l'ombra d'un arbre.

I així, cada dia, la cigala es mirava amb compassió la pobra formiga, i no deixava de cantar.

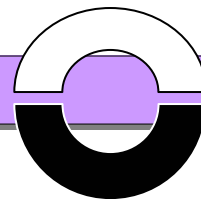
Mentrestant, la formigueta continuava arreplegant més i més coses per omplir tots els seus graners fins a dalt de tot. Així no hauria de passar fam en tot l'hivern, quan no es troba menjar enlloc.

Aviat s'acabà el bon temps, i va arribar la tardor. Abans que la cigala pogués adonar-se'n, va venir l'hivern, el fred, el vent i la neu.

La pobreta cigala cantadora no trobava res per menjar, per més que buscava pertot arreu. I molt preocupada va anar corrent a casa la seva veïnada, la formiga.

_ Què vols cigala?

_ Per favor dóna'm qualcuna cosa per menjar, perquè m'estic morint de gana. Et prometo que t'ho tornaré abans no arribi l'estiu, i amb els interessos i tot.



Però la formiga era desconfiada i, a més, l'aliment que guardava al rebost li havia costat moltíssima feina.

_ Però, per què no tens menjar? Què vas fer tot l'estiu?

_ Ai! Jo cantava a l'ombra d'un arbre.

I en sentir això, la treballadora formiga li va tancar les portes de casa seva, i li va dir:

_ Ja que tot l'estiu cantaves, ara l'hauràs de ballar.

FITXA (A)

S, SS, C ?

EL PA_TORET MENTIDER

Un pa_toret, amic de divertir-se fent bromes a tort i a dret, es va po_ar a cridar amb totes les _eves for_es:

_ El llop! El llop! Que ve el llop!

Els page_os d'aquells verals, en _entir-lo, van anar corrent a ajudar-lo; però el van trobar tranquil i rient, ajagut a l'ombra d'un arbre.

S'ho va pa_ar tan bé amb aquella enganyifa, que l'endemà mateix va tornar a cridar:

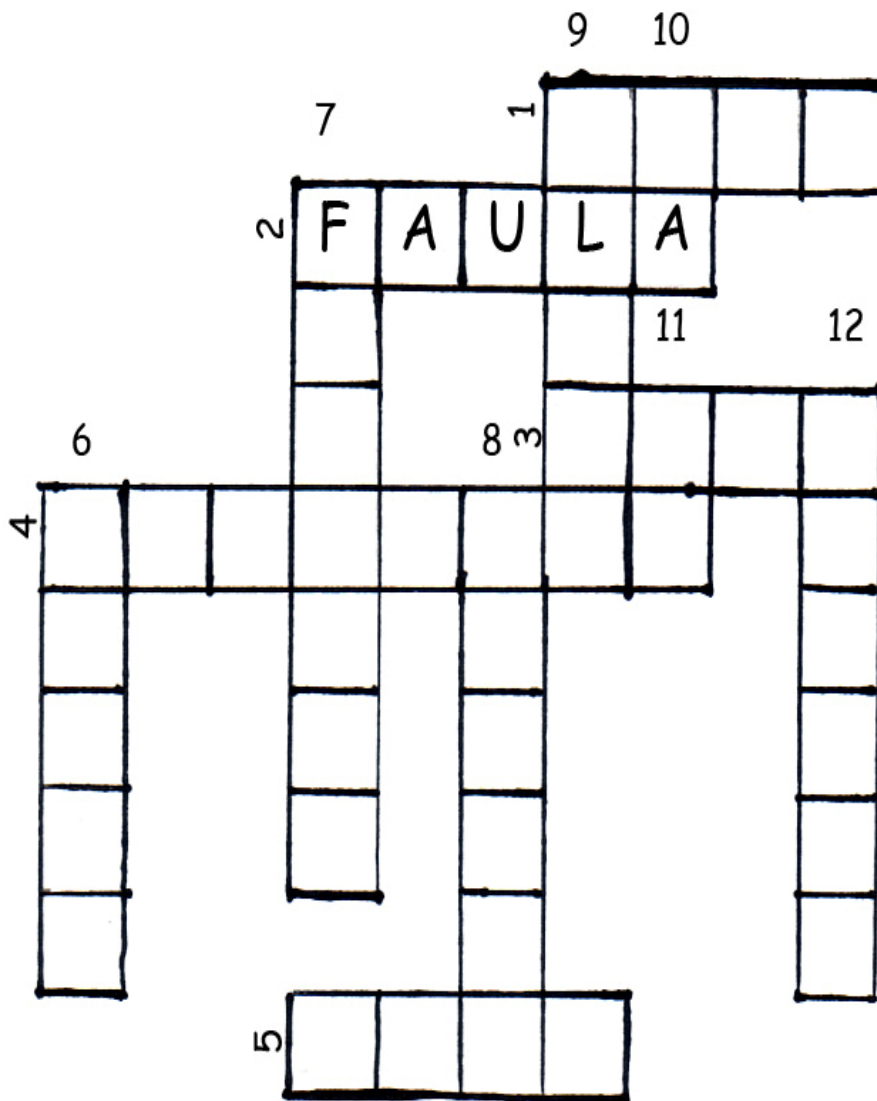
_ Auxili! Que ve el llop! Avui sí que és de debò!

Els veïnats, armats amb dalles i de_trals, hi anaren tot d'una; però en no veure cap llop, se'n tornaren di_gustats a ca_a _eva, mentre el pa_toret se'n reia pels desco_its.

Però al cap d'uns quants dies el llop hi anà de veres; i per més que el pa_toret cridava tan fort com podia, ningú no anà a ajudar-lo. El llop es va menjar totes les ovelles del ramat, i va acabar per matar el pa_toret mentider.

El mentider no és cregut de les veritats.

FITXA (B.1)
Mots encreuats

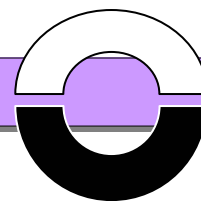


- | | |
|--|--------------------------|
| 1. Animal ferotge que té gana. | 2. Composició literària. |
| 3. Fabulista grec. | 4. Menjar del corb. |
| 5. Líquid que surt de les mamelles de les ovelles | 6. Sinònim de treball. |
| 7. Insecte molt treballador. | 8. Art escènic. |
| 9. El contrari de guapo. | 10. Article femení. |
| 11. 1 ^a persona en singular del present d'indicatiu de saber. | 12. Utilitzar el cap. |

FITXA (B.2)
Sopa de lletres

Dins aquesta sopa de lletres hi ha camuflats els onze personatges que surten a "Animalades. (Faules d'Isop)".





BIBLIOGRAFIA

_ **Real Decreto 1630/2006, de 29 de diciembre**, pel que s'estableixen les ensenyances mínimes del segon cicle d'Educació infantil.

* **DICCIONARI AVANÇAT DE SINÒNIMS I ANTÒNIMS**

Ed/ VOX. 2001

* **EDUCAR EN L'ESPLAI.**

L'ANIMACIÓ D'ACTIVITATS DE LLEURE INFANTIL I JUVENIL

Ed/ Claret. 1998

* **FÁBULAS**

F. M^a Samaniego.

Ed/ Óptima. 1998

* **FAULES D'ISOP I LA FONTAINE**

Ed/ Susaeta. 1999

* **TEMAS TRANSVERSALES DE LA EDUCACIÓN**

F. G. Lucini.

Centro de apoyo por el desarrollo de la reforma Educativa. 1993

* **TEORÍA DE LA EDUCACIÓN**

J. L. Castillejo, G. Vázquez, A. J. Colom, J. Sarramona.

Ed/ Taurus Universitaria. 1993

<http://www.mec.es>

<http://es.wikipedia.org>

<http://pacomova.eresmas.net>